

EL MEU AMIC VAN GOGH



Guia didàctica



Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

FITXA TÈCNICA

Títol original: Vincent et moi
Nacionalitat: Francocanadenca
Director: Michael Rubbo
Producció: Les Productions La Fête, BLM productions
Durada: 100 minuts

Intèrprets principals: Nina Petronzio, Christopher Forrest, Paul Klerk, Alexandre Vernon.
Versió catalana: Albert Jané
 És una promoció de l'Associació Cultural Cavall Fort-Drac Màgic-Rialles

A QUI ES POT ADREÇAR

Secundària obligatòria (ESO)

SINOPSI ARGUMENTAL

Cent anys després de la seva mort, museu i col·leccions es disputen les obres de Van Gogh. Una noieta del Canadà que es diu Jo l'admira tant que adquireix el seu estil i l'imita sense voler. Un traficant d'obres falses s'aprofita d'aquesta capacitat.

TEMA PRINCIPAL I POSSIBLES SUBTEMES QUE PLANTEJA LA PEL·LÍCULA

El tema principal que podem treballar després de veure la pel·lícula és la vida i obra d'en Vincent Van Gogh.

Podem destacar con el traç personal pot determinar la força i personalitat d'una obra. Copsar la relació existent entre aquestes variables: època, societat, personalitat de l'artista, en la creació de les obres d'art.

El film també ens permet treballar els següents subtemes:

Creació / falsificació de les obres d'art.

El valor crematístic de les creacions artístiques, com varia al llarg del temps.

La relació existent entre l'oferta / la demanda i el preu de l'obra.

OBJECTIUS FORMATIUS

El visionat de la pel·lícula ens pot ajudar a assolir els següents objectius:

Veure l'art com la producció humana que té la finalitat en ella mateixa. Distingit la doble capacitat estètica de l'home: creació i contemplació.

Entendre el missatge artístic com a expressió paradigmàtica d'una determinada època i una determinada societat.

Identificar aspectes del procés creatiu, mecanismes de creació i mètodes de treball que permetin apreciar el valor de les obres d'art i el desenvolupament personal de l'artista.

Acostumar-se a la contemplació total, activa, superant la visió passiva.

Seleccionar, d'entre els diferents recursos del llenguatge visual i plàstic i les diferents tècniques, els més adequats a una determinada proposta o a l'expressió personal.

Interessar-se per l'intercanvi d'opinions i argumentacions, respectant el torn de paraules, les idees i les intervencions dels altres.

Comprometre's de manera activa i responsable en projectes i empreses que es duguin a terme individualment o en grup.

Observar el traç personal o «manera» com s'expressa l'artista a través de reproduccions de les obres o directament d'originals.

Identificar autor, etapes, estil i moviments artístics.

Expressar-se amb originalitat, imaginació i fantasia.

CONTINGUTS QUE ES PODEN TREBALLAR I RELACIÓ AMB LES ÀREES

L'artista com a subjecte de relació amb ell mateix i amb el seu entorn immediat:

El cos de l'artista com a eina de treball.

La diferència, l'altre com a individu i com a grup: el racisme, la vida, la marginació.

Relació existent entre la creació artística i els recursos (tecnologia) de cada època.

Afany de perfeccionar els propis mitjans d'expressió, actitud activa i productiva, cultiu de la pròpia receptivitat i comunicabilitat.

Interès per participar en activitats de caire artístic.

Respecte per les obres dels altres que es concreta en respecte envers el patrimoni cultural i artístic i actitud comprensiva per la producció artística d'altri.

ACTIVITATS I METODOLOGIA

Les activitats de treball que suggerim per aquest film les podem agrupar en tres fases:

1. Abans del visionat

Abans de veure la pel·lícula és imprescindible fer una breu introducció, explicar quin és l'objectiu principal del visionat del film (tenir un primer contacte amb l'obra i biografia de l'artista) i quines activitats desenvoluparem a posteriori.

Per desvetllar l'interès dels alumnes, podem fer un sondeig inicial sobre la figura de Van Gogh. Suggerim mostrar la reproducció d'una de les seves obres amb suport de fotografia o diapositiva. I preguntar-los si saben el nom de l'autor de l'obra mostrada. Seguidament convidarem els alumnes a explicar a la resta de la classe els coneixements que tenen de l'artista i dels estils artístics.

Es tractaria de fer una mena de «pluja d'idees» per tal que l'alumnat pugui explicitar les idees prèvies que té sobre aquest tema i aquest artista.

Seria bo tenir un diagrama/fris cronològic dels estils artístics (penjat a l'aula o bé en suport de transparència), per recordar els diferents estils artístics i situar l'artista en el temps.

2. Durant el visionat

Tot i que el film ens aporta un seguit d'informació i dades sobre l'artista, recomanem no exigir a l'alumne que prengui notes mentre veu la pel·lícula, ja que si ho fa, deixa de mirar i segurament d'escoltar.

3. Després del visionat

És important que després del visionat d'un film no emprem sempre el mateix esquema de treball, ja que la rutina tendeix a provocar el desinterès dels alumnes. Per aquest motiu us presentem diferents propostes de treball.

Opcions de treball:

Opció A: Grup classe. En una primera fase convidarem els alumnes que verbalitzin de forma espontània les seves reaccions al tema exposat pel film.

Opció B: Individual. Cada alumne després del visionat ha d'escriure les paraules que consideri claus, i fer una redacció on exposi el seu parer sobre el tema que planteja el film.

Opció C: Petit grup. Els alumnes en petit grup han d'elaborar preguntes relatives al contingut de la pel·lícula, i després formular-les als altres grups.

Opció D: Grup classe (oral) o Individual (per escrit). Han d'explicar: què passa, a qui passa i on passa.

Opció E: Grup classe . Debat entorn la «creació artística», el valor de l'obra única. Per iniciar el debat podem partir de la decisió que pren la Jo en el desenllaç del film: decideix canviar una obra original de Van Gogh pel dibuix original fet per ella. Per què? El comentari/debat ha de tenir molt més presents els elements contextuals de caire social, psicològic, econòmic, etc. que els aspectes formals de l'obra d'art.

Opció F: Grup classe. Visualització (amb suport diapositiva) de dos quadres de Van Gogh de diferents èpoques i comentaris sobre la seva composició, formes, contingut. Importància del traç, de la línia (línies corbes, línies rectes), del color.

Descobrir els sentiments, l'estat anímic que l'artista reflexa en la seva obra.

Expressió de sentiments i sensacions que produeixen els quadres (alegria, tristesa, por...) emprant diferents recursos expressius.

Opció G: Petit grup. Després d'haver realitzar l'opció A o D en el grup classe, es pot fer un treball de recerca i investigació en petit grup (273 alumnes) sobre la vida i l'obra de Van Gogh. Els alumnes podran presentar el treball final en suport de diapositiva, dossier, auca, cartell. Amb els treballs farem una exposició a l'aula. L'exposició dels treballs acostuma a ser un factor motivador i didàctic, ja que els alumnes aprenen a partir de les pròpies creacions.

Opció H : Individual. Demanarem que els alumnes facin un dibuix o pintura del natural, tots del mateix espai. Amb els treballs elaborats farem una exposició a l'aula. Comentarem els resultats obtinguts.

BIBLIOGRAFIA, FILMOGRAFIA, VIDEOGRAFIA

Per al professor

General:

Arnheim, Rudolf, Arte y percepción visual, Madrid, Alianza Editorial, 1989.

Dondis, D.A., La sintaxis de la imagen. Introducción al alfabeto visual, Barcelona, Editorial Gustavo Gil, 1973.

Frayling, Ch., Frayling, H., Van Der Meer, Ron, Carpeta d'Art. Un recorregut únic i tridimensional per la creació de l'art, Barcelona, Destino.

Lajo, R. I Surroca, J., Lèxic d'art, Madrid, Akal, 1993

Un cop d'ull a la pintura, Barcelona, La Galera, «Cavall Fort» 5, 1994.

Textos sobre artistes:

Sales, F., Van Gogh, Barcelona, Empúries, 1990.

Van Gogh, Elisabet H., Van gogh, Barcelona, Editorial Parsifal, 1989.

Crèdits Educació visual i plàstica:

Generalitat de Catalunya. Dep. Ensenyament, Nois i Plàstica. Experiències didàctiques, Valls, 1983.

Trepat, Cristòfol, Introducció a la Història de l'art. Crèdit variable tipificat. Segon cicle ESO, Barcelona, Dep. Ensenyament, 1995.

Nebot, Assumpta, Percepció i expressió amb imatges. Crèdit comú educació visual i plàstica. ESO (12-16), Barcelona, Dep. Ensenyament, 1995.

Filmografia:

Somnis de A. Kurosava.

Episodi del quadre de Van Gogh, on el protagonista entra dins el quadre i per tant dins el món pictòric del pintor.

Diapositives:

Arte universal. Sèrie 51 temes de 36 diapositives. Hiares. Art.

Cien años de arte moderno. Sèrie 26 temes de 12 diapositives. Ancora. Art.

Diccionario términos y estilos pictóricos. Tom 160 diapositives. Hiares. Art.

Diccionario pintores. Tom 208 dispositives. Hiares. Art.

Internet:

<http://www.rediris.es/doc/buscadores.es.htm>. Pàgina de cercadors d'Internet a Espanya i vincles amb els anglesos.

<http://www.gallery-guide.com/gg/museum/vangogh/index.htm>

Per a l'alumne:**Bibliografia general:**

Un cop d'ull a la pintura, Barcelona, La Galera, «Cavall Frot» 5, 1994.

Filmografia:

Somnis de A. Kurosava.

Episodi del quadre de Van Gogh, on el protagonista entra dins el quadre i per tant dins el món pictòric del pintor.

Diapositives:

Arte universal. Sèrie 51 temes de 36 diapositives. Hiares. Art.

Cien años de arte moderno. Sèrie 26 temes de 12 diapositives. Ancora. Art.

Diccionario términos y estilos pictóricos. Tom 160 diapositives. Hiares. Art.

Diccionario pintores. Tom 208 dispositives. Hiares. Art.

Carme Ciscart i Beà